

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
PERLA, 2.—REUS
TELEFON N. V. 168
NO'S RETORNEN CI SÒRIGUALS
ENCARA QUÈ NO'S PUBLIQUEM

Añy XIII

Núm. 181

Reus, dijous 8 d'Agost de 1918

PREUS DE SOTSCRIPCIÓ

REUS. . Ptes. 1'50 al mes.
Fora. . 4'50 trimestre.
Estranger. . 9'
Número solt 5 cèntims

ENFERMETATS DELS NOIS

Pel metge especialista Francesc Figuerola

DE L'HOSPITAL CÍVIC-MILITAR I DEL DISPENSARI MUNICIPAL

LABORATORI de SEROLOGÍA i BACTERIOLOGÍA

i d'anàlisi químic aplicat a la clínic

REACCIÓ DE WASSERMANN

Carrer de la Font, 12 - Reus

Consulta de 3 a 5

SABONERIA QUEROL

Fàbrica: Carrer Boule (darrera el Teatre Fortuny) - Tel. 318

	Pesetas
Classe Extra, blanc. Quintá (4'6 kgs.)	55'50. Arroba 13'90
" Superior "	54'— " 13'50
" Primera "	50'50 " 12'65
" Segona "	46'50 " 11'65
" Tercera "	44'05 " 11'15
" Corrent "	40'— " 10'—

FRANC FÀBRICA

DOBLE VICTORIA

La contraofensiva francesa demuestra — es diu — la superioritat dels soldats de França sobre els d'Alemanya.

Bé; però hi ha quelcom per damunt de la resistència física i de la acometitivitat, i és el nervi moral. Podrà igualar-se els dos exèrcits en efectius i en material; però avui els aliats tenen una superioritat evident sobre els imperis: la moral.

Era ja l'exèrcit de Tántal, sempre camí de París i sempre tenint

que del diadre's sense tocar la terra promesa.

Al fi, als quatre anys de guerra torna a sentir la suprema comuniacció: ¡A París!, és dir, cap a la pau. I comença l'atac. Pero també el Destí declara la guerra a Alemanya, i no sols no s'aproximen a París, sinó que li giren l'espatlla. Pensem en les ànimes d'aqueix mil·lió de soldats que renuncien al seu somni, que senten la pau, allunyada, que perdura el dolor, que senten, Ashaverus de la guerra, una veu agorera que'ls crida:

—Lluiteu, lluiteu sempre!

A França, a la fermesa de sempre, s'hiafegeix la esperança dels nordamericans. Resistiu, sufriu un poc més, mentres arriben els ianquis. I els ianquis arriben i amb ells el nou atac alemany, i en elloc de retrocedir s'avança, i el girasol roig de la guerra se gira apoteòtic vers els aliats.

Els ianquis han arribat.

Tot això posa alles balances de la guerra un valor nou: l'optimisme. Abans els francesos podien cridar que vénen! en un sentit defensiu. Ara diuen que vinguin!, reptadors, i sense esperar los sónells els que hi van.

El pas de retirada se transforma en marxa de vencedors.

Es clar que encara Alemanya insistirà en la càrrega.

La quinta de 1920, que està preparant, li donarà 600.000 milions de divuit anys. Nova carnúm. Amb ells pot guanyar deu kilòmetres, fer vint mil presoners, capturar doscents canons. Es dir, una ofensiva més, un episodi a sumar als passats episodis sonots. Pero, i després? Mentre tant, els ianquis segueixen desembarcant.

Ha arribat, no el dia, sinó l'any de glòria. Quan hagin fet l'últim sacrifici humà a Moloch sentirán els alemanys que la llei la dictà al món la Raó, no la força. I començaran a rebre la força dels aliats abans de comprender la raó, cumplint-se el refrà de que'ls pobles desmandats, com els bojos, per la pena se tornen prudents, assenyats,

BANC DE REUS

de Descomptes i Préstams

Ens encarreguem de tota classe d'ordres de Borsa per a totes les places d'Espanya.

Paguem els cupons Deuda Amortitzable, 5 per 100, venciment 15 Agost.

Comrem i venem paper estranger a entregar a la comoditat del client, dintre d'un plaç màxim de tres mesos sense interessos.

AGENCIES A FALSET I MORA D'EBRE

Impaciencies

Ja fa massa temps que durava la cohesió d'aquest Govern i el senyor Melquiades Alvarez diu que ha de durar molt més encara —per als que estaven acostumats al comode pujar i baixar de catufol de la ciutat nacional. Tot són impaciencies: la necessitat no té llei, i ja comença a fer-se sentir la necessitat entre els homes dels vells partits del torn. Diu que els conservadors, de segona fila no deixen reposar el senyor Dato i el senyor Besada, queixant-se que no se'ls atén pels ministeris i en els districtes. Entre els reclamants hi ha més d'un ex ministre que vol tornar-ne a ser, i més d'un ex-director general que voldria tornar a la nòmina. «La Epoca», pel seu canto, sembla fer el joc dels impacients i oposa al criteri regenerador d'Espanya, al pensament d'uns pressupostos tecunds, el criteri miser i pobre de uns estalvis que es menjarien les estovalles; que condemnarien Espanya a la pobresa de sempre, a la insignificància, a la feblesa.

Els lliberals també tiren pedres: el senyor Amós Salvador, que mai ha salvat res, predica la necessitat de refer el torn dels partits, a favor, naturalment, en primer terme, d'aquest partit, i acarona els obrers amb promeses que no costen de fer, i amb paraules buides de

tot sentit pràctic. Mentrestant el senyor Burell, capitanejant els consellers lliberals, s'oposa en el Consell d'Estat a un crèdit demandat per En Cambó per a obres públiques protectores de poblacions, segurament perquè una part d'aquest crèdit s'havia de portar a Catalunya.

Liberals i conservadors es nequitegen i semblen nebots en espera d'una herència d'un oncle que encara és ple de vida i no té testament fet.

Cada partit vol ser l'hereu del Govern actual i sense comprender que la llei treu l'herència a l'hereu que tempta contra la vida del testador, fan el que poden per a matarlo. Pero l'opinió pública, només que per entreteniment d'oci d'estiu s'enterà d'aquestes coses.

Una crisi, i sobretot un retorn als governs d'un sol partit, desacreditats tots en aquests anys de guerra, contradiria l'esperit públic: fora, altrament, un marge obert a la gosadia de tots els interessos que aquest Govern, amb la força de la seva significació, ha posat a ratlla.

Greus són els problemes plantejats i amenaçants, per a que pugui confiar-se a un sol partit llur soluciò. Ni el lliberal, ni el conservador han sabut atendre'ls, ni estudiar-los, ni fer res per aturar-los amb els anys que han governat. El criteri de no tenir-ne ha estat el que ha presidit els governs de partit: uns mesos mes que haguessin

durat a Espanya, s'enfosava per sempre en la pobresa o en la guerra.

Tot això ho veu l'opinió pública. Els petits sectors de la política madrilenya no pesen ja en lloc de Espanya. Hi ha, per damunt de tot, un imperatiu: la salvació del país.

I aquesta no poden aconseguir la ni els lliberals del senyor García Prieto, ni els conservadors del senyor Dato, governant sols.

Quants vots tindria en unes eleccions lliures un programa a base del reviscolament dels partits vells i del torn dels partits, que és el que lliberals i conservadors desitgen i defensen?

LA GUERRA

Al Nord de Montdidier les tropes franceses han avançat fins a l'Avre. En el front del Vesle se mantenen en molts punts de la vora Nort a pesar dels molts contraatacs alemanys.

En el sector britànic fou rebutjat un atac local alemany a l'Oest de Merris. Activitat de l'artilleria germanica en variis punts.

—Activitat d'artilleria i lluita de patrulles en el front italià.

—A l'Albania els austriacs han atacat les posicions dels aliats prop de la confluència del Devoli, essent rebutjats.

Declaracions del Sr. Ventosa

«El Sol» publica unes declaracions del comissari general d'Abastos senyor Ventosa.

Lamenta el senyor Ventosa la falta de disciplina social que s'observa en tot Espanya en els moments actuals.

Diu que en els pobles bel·ligerants, les necessitats apremiantes han creat un ambient de disciplina per a la seguretat que solament disciplinadament per part del poble se

poden resoldre els problemes que plantejen aquestes necessitats.

Aquí sembla que vivim en altre planeta i que tot pod fer-se per art de magia.

Hem conseguit regularitzar la importació de blat, atenent especialment a les necessitats de la sembra.

Hem convingut amb Noruega la importació a Espanya de 5.000 tonelades de bacallà, de les quals n'han arribat ja 2.000 a canvi de arròs i oli.

De l'Argentina i l'Uruguay, hem lograt l'importació de carns vives i en conserva, que se traduirà amb l'abaratiment de les de l'interior.

Hem regularitzat la exportació tenint en compte que s'ha de cubrir el consum nacional i com conseqüència d'aquestes mesures ha disminuit el preu de l'arròs 13 pessetes per 100 kilos, com ha baixat el preu de l'oli i d'altres productes.

L'abús del silenci

Se tracta senzillament de fer quicunxí comentari a l'evolució que ha sofert dins el Grup de Pesca Salada, un article de verdader consum: la tonyina.

Es aquest un article que estava a l'abast de la gent més humil, i que avui ni els més opulents ne poden quasi adquirir. Anant a cercar les causes que ha motivat el fabulós preu a que's cotitza, ens trobem en primer lloc que fonamentalment radica en l'acaparament de dos o tres magatzemistes que a l'ensems son part interessant en lo que constitueix el punt de producció o sigues. «Almadraves», i en segon lloc que antigament els fabricants o millor dit els preparadors de dit salat hi dedicaven un 80 per 100 del mateix i el 20 restant a la conserva en llaunes per a l'exportació; i ara és al revés, deixen un 20 per 100 per al salat i el reste el destinen a la

exportació, sense tindre en compte que aquí tenim determinades regions com Alacant, València, Tarragona i Barcelona, que hi ha prou consum per a tota la producció en salat i pagant-lo a preus suficientment remuneradors.

Ara bé, anant a cercar dades de 10 anys enrera, ens trobem que subdividida la classificació de la «tonyina» a anat pujant de des de 60 duros a 170 la bota, i que molt abans se cedia a 40. D'això en son bons testimonis magatzemistes i detallistes d'aquells temps.

Altra de les evolucions que ha sofert el referit salat, és que anteriorment els fabricants l'enviaven a comisió als comerciants receptors, quins establiren a son albir els preus segons les existencies i calitat, i cedint-les als detallistes en condicions ventajoses per tot concepte. Mes ara fa ja uns sis o set anys que els comerciants receptors si volen adquirir botes de tonyina les han de comprar directament als fomentadors (amos de les Almadraves) o bé a determinats comerciants de València o Alacant (parts interessades també, com diem al principi, en les Almadraves).

Mes, com que ni comerciants ni detallistes han dit mai en serio una paraula sobre aqueix particular, fora hora que algú aixequés la veu davant d'altra nova imposició i abús que es tracta d'imposar als detallistes. Se'ls vol fer dipositar a l'adquirir una bota de tonyina, després de pagar-la al preu que volen, 80 pessetes per l'envas, siga la bota vella o nova, i fixant-los un plaç determinat per a la devolució i reintegre de les 80 pessetes, de lo contrari queda perdut el diposit per l'estiva i passa a favor del fomentador.

Després d'aquest ordre de consideracions, ve la part encara més abominable, la més injusta, la més mancada de llògica; que consisteix en que no sabem mai quina cantitat de tonyina comprem, puix dins una bota es presta a tindre molta més

sal i salmorra de la que correspon, i que estivada amb pulcritud, o mal estivada, pot variar la cantitat a capricho del fabricant. I ara anem a la calitat. Per costum natural quan un detallista tracta d'adquirir una bota de tonyina, lo primer que fa és concertar el preu, a base de ésser d'intatxable calitat, i acte seguit vé l'examen de la mateixa que consisteix en obrir-la per un dels fons, y.... naturalment (com que els fabricants ja ho saben) presenta a la vista del comprador, les més de les vegades, aquella mercaderia acceptable; pero vé després que el detallista la posa a la venda en petites fraccions, i les més de les voltes no surt la calitat que devia, fins a l'extrem de trobar-hi pedres, troços d'espart, despulles i desperdigies d'altres salats, millor dit un engany. Si es tracta d'una classe de poca venda se troba el detallista que té ja la bota pagada, i encara que així no sigui, a l'anar a fer reclamacions al comerciant, aquest li contesta que ell no l'ha omplert, que qui en té la culpa és el fomentador.

De manera que lo que vé succeint amb aquest article és el comble dels atropells, posant de manifest la manca de valentia i unitat dels detallistes per a fer respectar la justicia i defensar els seus interessos.

Exposades naixí, d'una manera diem-ne vulgar, les deficiències que presenta per al detallista l'adquisició de la tonyina, anem ara a lo essencial, a lo que precisament ha motivat aquestes ratlles, del perquè es tolera que un article que no ha minvat la seva producció hagi adquirit uns preus tan fabulosos, com son el pagar el detallista 110 duros per una bota d'espineta i 230 per una de magre.

¿Es que no hi ha hagut ningú que fes entendre a qui correspon aital anormalitat? ¿Es que tal volta no es considera un article de primera necessitat?

Jo entenc que valdría la pena neocqua upp escrivendos encor

que tots als quins puguin interessar aquestes veritats se'n preocupessin i particularment el Sr. President de la «Associació de Venedors al detall de pesca salada» de Catalunya, per a que estudii si val la pena d'intentar quelcom per a posar a ratlla magatzemistes i fomentadors que amb tanta desconsideració estan jugant amb nostra paciencia i explotant al consumidor; així com exposar a la consideració del Comissari d'Abastos les causes que a nostre lleal entendre hagin motivat l'alça.

Jo, particularment, començó ja per protestar de l'abús que significa el dipòsit de les 80 pessetes per a l'envas, així com per l'injustificat preu a que han fet alcançar la tonina, deixant abandonats els mercats interiors per a dedicar la producció a la fabricació de conservas per a l'exportació, i d'una manera especialíssima de la deficiència en l'elaboració, arribant a tractar aqueix salat amb verdader abandó.

Sobre aqueix assumpte podrà fer altres consideracions tractant-lo en detall, mes lo principal que jo volia dir, queda ja consignat, restant-me solsament cridar l'atenció dels senyors magatzemistes per a que siguin més benignes quan se tracta d'una reclamació en aqueix sentit, en volguer defensar sempre els interessos del fomentador en perjudici del detallista.

T. LLAURADÓ.

*Detallista de pesca salada.
Reus 6 Agost 1918.*

Notes polítiques

Rumors de crisi

Els desocupats que es dediquen a fer comentaris polítics respecte a la situació, diuen que no tardarà a presentar-se series dificultats que motivaran la caiguda del Govern.

Creuen que aquestes dificultats s'abreviindrà, principalment, per greus desavinences que suposen

surgirán entre els ministres quan es tracti de la qüestió intervencio-nista i de la reglamentació del joc.

En Pau Iglesias a Valencia

Per prescripció facultativa, En Pau Iglesias ha anat a Valencia. Passarà una temporada en un poblet d'aquella província per a atendre al restabliment de la seva salut.

El general Alfau al front

El general Alfau sortirà un d'aquests dies cap al front francès invitat pel general Mangin que mana el sector de Soissons.

No hi ha res del viatge, per ara

El subsecretari de la Presidència ha facilitat una nota escrita dient que no és exacte que hagi fet a cap periodista ni a ningú manifestacions relacionades amb la fetxa del viatge del rei a Barcelona.

Nou diari regionalista

A Alacant acaba de sortir una nova publicació regionalista, «La Región», de la redacció del qual extraiem el següent salut:

«En sortir de màquina el primer número de «La Región», saludem afectuosament fent vots per la prosperitat del partit regionalista.»

En Cambó, a Barcelona

El ministre de Foment, senyor Cambó, ha confirmat la notícia de que a la pròxima setmana se proposa marxar a Barcelona per a descansar allí una curta temporada.

Nou Centre d'esquerra catalana

Un grup de joves intel·lectuals de Montblanch està fent gestions per a constituir en aquella vila un Centre polític adherit a l'actuació de l'esquerra catalana.

Els mestres

Ha visitat al senyor Alba una comissió de mestres i mestresses de instrucció primària els quals li donaren les gracies per la seva actuació, i al mateix temps li demanaren millores amb motiu de la llei d'empleats.

El senyor Alba els contestà que prepara grans reformes per al pròxim pressupost, entre les qual hi figura la creació de 20.000 escoles.

En el pròxim pressupost es fixarà la quantitat necessària per a crear-ne algunes, i en pressupostos successius s'arribarà al nombre total.

Entorn de la guerra

Malvy, condemnat

L'Alt Tribunal francès, en la seva reunió en Cambra de Consell, després de llarga discussió, per 101 vots contra 81, se pronuncià a favor de la qüestió subsidiaria de prevaricació.

La Cambra del Consell suspengué la sessió a les 4:34 de la tarda.

Renusada més tard, l'Alt Tribunal condemnà a l'ex ministre Malvy a 5 anys de desterrament, sense degradació cívica.

Afusellaments

Rumors alarmants han circulat a Alemanya, assegurant que han esclatat sublevacions a bord d'alguns submarins i que nombrosos mariners han sigut afusellats,acusats del delicte d'alta traïció.

SECCIO OFICIAL

Institut general i tècnic de Reus

ANUNCI

Curs de 1918 a 1919.—Ensenyança no oficial no col·legiada

Amb arreglo a lo previngut en les disposicions vigents, els alumnes que desitgin donar validesa académica a les assignatures cursades per dita ensenyança haurán de matricular-se en el mes d'agost pròxim. An aquest efecte presentarán la sol·licitud al senyor Director en imprems que se'ls facilitarà a Secretaria, acompanyada de la cédula personal els que per la seva edat estessin obligats a això, certificat de vacunació i els drets següents:

Per cada assignatura.—Paper de pagos a l'Estat, 12 ptes; Metàlic per drets d'expedient, 2'50 ptes.; ademés tants timbres mòbils de 10 céntims com assignatures compren guia la inscripció més un.

Si alguna de les assignatures fos la de Gimnàs, Dibuix o Caligrafia aleshores abonarán 11 pessetes en paper de pagos, 3'50 ptes. en metàlic i lo demés que queda citat.

Les matrícules d'honor, se sol·litarà la seva aplicació en el mateix plaç.

INGRÉS.—Els que desitgin examinar-se d'ingrés en el mes de setembre, verificaran la matrícula igualment en el pròxim mes d'agost, dirigint la sol·licitud al senyor Director en imprems que se'ls facilitarà a Secretaria; havent d'acompanyar a la mateixa, partida de nai-xement del Registre civil, certificat de trobar-se vacunat i la cédula personal els que per l'edat estiguin obligats a exhibir-la i a més cinc pessetes en paper de pagos a l'Estat, 2'50 en metàlic i un timbre mòbil de 10 céntims.

Hora de despatx: de 10 a 11.

D'ordre del senyor Director.

Reus 16 Juliol de 1918.—El Secretari acatal., Ernest Portuondo.

Informació

Escola de Viticultura i Enologia de Reus

Observacions Meteorològiques DEL DIA D'AHIR

	A les 9	A les 15
Baròmetre corregit a 0°.	751.6	751.1
Màxima Sol...	38.2	
TERMÓMETRE	30.2	
Màxima Sol...		
MINIMA Ombra	17.5	
PSICRÒMETRE	21.4	22.7
Idem humit.	16.0	16.8
Humitat relativa de l'aire.	55.2	54.9
Tensió del vapor acús.	10.8	11.2
ANÈMOMETER	ONO	NO
Velocitat del vent.	263.	95.
Pluviòmetre.		
Evaporímetre.	7.2	4.2
Estat del cel.	Ras	Ras

UNA ALCALDADA

Ahir al mig dia va deixar l'Alcalà ia el senyor Sardà, perque tenia d'ausentar-se d'aquesta ciutat, i se'n possessionà el primer tinent, senyor Aguadé.

Aquest jove tan atrabiliari, aspirant a la primera magistratura de la ciutat i aspirant també a condicions de nacions estrangeres, tan bon punt hagué empunyat la vara, pensà en qui podia fer sentir el pes de la seva autoritat, i s'enamorà de sis humils brossaires, dues mules i dos carros.

Des de que al senyor Sidós li feren deixar el servei de la neteja pública i domiciliaria, que feia sortir dos carros a buscar brossa pels pisos, lo mateix que feia el senyor Folch, l'actual contractista interí d'aquell servei, mentres el va tindre el senyor Sidós.

Ahir a la tarda els subordinats del Nostro, detingueren per ordre seva a dos carros, dues mules i sis brossaires i els portaren a Casa la Vila. Als brossaires els posaren en els inmonds calabossos d'aquella casa i els carros i les mules quedaren presoners a la plaça, davant de les Cases Consistorials.

Ignorem fins a quin punt poden ésser atropellats sis ciutadans, sis obrers, que treballen per ordre i compte d'una persona que té responsabilitat —i que en tot cas aquella deuria ésser la responsable— sense cap avis, cap amonestació i sense que haguessin faltat a ningú, se'ls tanqui cinc o sis hores en calabossos com si fossin criminals vulgars.

Es creu el Nostro que's troba en un país conquistat? Es creu poguer atropellar impunément a modestos obrers atropellats, vetllant per la seva dignitat, denunciarán el fet a qui correspongui perque se'ls hi dongui la deguda reparació, i caigui la sanció que correspongui damunt d'aquest vulgar monterilla coneugut pel Nostro, i que avui per

vergonya de Reus desempenya el càrrec d'alcalde.

Sr. Governador, Sr. Jutje d'Instrucció: vagin aquests ratlles com a denuncia d'un atropell comés contra sis innocents obrers.

Per manca de número ahir l'Ajuntament no pogué celebrar sessió. Ho farà demà de segona convocatoria, a dos quarts de dotze del dia.

Nostre volgut amic, el Dr. Alexandre Frías, ens ha remès un exemplar del follet «El Kala-azar infantil en Reus y su comarca», el qual conté la tesi desenvolupada quan les seves oposicions al Doctorat.

Mercés.

PÈRDUA d'una gossa de rastra besec, color gris clar amb clapes fosques, cua de pam i escursada. Perteneix a un veí de Borges del Camp, qui gratificarà al que la denunciï en aquesta impremta.

Pels guardes municipals ahir al vespre foren detinguts quatre xicots de 15 a 16 anys d'edat, als quals els fou ocupada a cada un una grossa mocadorada de raims que acabaven de vermjar en propietat agena.

En virtut d'ascens, ha sigut traslladat a l'Audiencia d'Almeria el jutge de 1.ª Instancia d'aquest partit don Eduard Fraile Reñones.

Es troba vacant la plaça de secretari de l'Ajuntament de Pratdip, dotada amb 999 pessetes anyals.

Gel SANO (Joaquina) és el més recomenat per sa pureza. DIPOSIT Plaça de Catalunya, nú. 7.—Reus.

Ahir al matí qüestionaren una venedora de peix i una compradora, movent gran escandalera i tirant se mutuament alguns objectes pel cap.

L'intervenció del guarda municipal logrà calmar els ànims de les contendentes.

F. PRIUS DEMESTRE

Corredor de Comerç collegiat

Arraval Sta. Agna, núm. 57

Valors - Cupons - Camvis - Giros

Pago de tots els cupons venciment Agost corrent.

Compra-venta de valors.

Camvi de monedes i bitllets estrangers.

El diumenge últim estigué en la vila de Riudecols el rector de la Universitat, doctor Carulla, acompanyat de l'inspector de primera ensenyança, don Dimas Fernández, a l'objecte d'inaugurar la Mutualitat Escolar i aixecar l'esperit de la població, per a la construcció de noves escoles.

El moviment demogràfic d'aquesta ciutat durant el passat Juliol ha sigut el següent: naixements, 38; defuncions, 45, i matrimonis, 16.

DEPENDENT D'ESCRITORI

S'ofereix per a tot el dia o per hores. Informes en aquesta impremta.

L'intervenció general d'Hisenda ha facilitat els dades de la liquidação del mes de Juny últim, segons els quals els gastos han superat als ingressos en 12.700.478 pessetes.

En els sis primers mesos del present any ascendeixen els ingressos, sense comptar els 200 mil·lions d'Obligacions del Tresor, a 629.919,105 pessetes, i els gastos sumen pessetes 701.887,644, és a dir, que lo pagat supera a lo ingressat en més de 71 mil·lions de pessetes.

Senyors estiuajants de Salou:

En llur obsequi i comoditat s'ha obert en aquelles platges la sucursal de **EL GUAYAQUIL**, de Tomás Hortonedo.

Comestibles, ultramarins, embutits i similars.

Assortit complert i preus limitats

Anit se reuní el Comité Executiu del Patronat Pro Orfes de la guerra. El president senyor Aguadé donà compte de les gestions realitzades aprop del cònsul francés a Tarragona, qui li oferí el seu concurs per al millor èxit de l'obra humanitaria que's proposa dit Patronat.

Com a resultat de l'entrevista amb el senyor Merelo, se sol·licitarà de l'Estat francés un determinat nombre d'ortes de la guerra i hi ha tantes probabilitats d'èxit en aquesta petició que s'han començat ja les gestions per a l'hostatjament de dits orfes.

El proper dissabte al mig-dia tornarà a reunir-se dit Comité.

Jaume Simó i Bofarull

ADVOCAT DELS ILTRES. COL·LE-

GIES DE REUS I TARRAGONA

Despatx: Robuster, 28, ent. de rra 12 i de 16 a 18

ESPECTACLES

Sala Reus

Grans sessions de cine per a avui.

Preus i hores de costum.

SECCIO COMERCIAL

CANVIS CORRENTS

DONATS PER LA JUNTA SINDICAL DEL COL·LEGI

DE CORREDORS DE COMERÇ

DE LA PLÀCIA DE REUS

EXTRANGERS

Londres 90 dl. . . operacions diners

Idem xeque . . . » » »

París idem . . . » »
Berlín idem . . . » »
Marsella vista. . . » »
Hamburg vista. . . » »

VALORS LOCALS

Canvi. anterior de operacions	Valor nominal pessetes	Opera- cio
440	Gas Reusense. . .	250
525	Iadustrial Harinera	400
655	Banco de Reus de Descuentos i préstams.	500
500	Obligacions Electra Reusense. . .	500
25	Companyia Reusense de Tramvies, S.A.	250
200	Idem id., Serie B.	500
400	Electra Reusense	500
2600	Institut P. Mata	2500
560	Institut P. Mata.	500
150	Empresa Hidrofòrica	125
525	Obligacions Manicomio Reusense. . .	500
725	Carburos de Teruel.	500
205	Pantán de Riudecanyes. . .	50

Companyia Reusense de Tramvies

Servei de trens que regeix des del 14 de Juliol de 1918

Sortides de Reus | **Sortides de Salou**
(Arrabal Robuster)

Tren 24 a les 6'50	Tren 23 a les 7'40
" 26 " 8'25	" 25 " 9'20
" 2 " 10'25	" 11 " 11'20
" 12 " 15'15	" 1 " 16'10
" 36 " 17'05	" 35 " 18'40
" 38 " 19'20	" 37 " 20'05

Extraordinaris en els dies festius

" 22 "	5'30	" 21 "	6'10
" 25 "	11'15	" 27 "	12'10
" 32 "	16'05	" 43 "	20'30

PREUS: Bitllet ordinari 0'75 ptes.

Bitllet d'anada i tornada 1'05 »

Id. per a nois de 3 a 7 anys 0'60 »

Tarifa especial núm. 4, de bitllets d'anada i tornada a 0'60 ptes.

S'expendeixen aquests bitllets per als trens que surten de Reus fins a les 6'50, i son vàlids per al retorn fins al que surt de Salou a les 16'10. Els dies festius se n'expediran fins al tren de les 11'15, servirán per al retorn fins al de les 18'40

Linia de Valencia

Surten de Salou per a Valencia

6'21, 9'18, 0'02, 18'02 (fins a Benicarló).

Arriben a Salou de Valencia

4'19, 8'32, 18'36, 0'35 (desde Benicarló).

Gran Hotel - Restaurant de LONDRES

HOTEL DE PRIMER ORDRE

Habitacions amb telèfon urbà i interurbà :: Habitacions amb banys, dutxes i telèfon

PATHÉFON

Máquina parlant la més econòmica. El diafragma PATHÉ canta sense agulla. Grandiós assortit en discs dobles.

Magatzems Gisbert

Plaça Constitució,
(Al costat de la casa Bofill)

Reus

La Hidráulica Reusense

de EMILI AULES

Extens assortit en Mosaics hidràulics
PREUS ECONÒMICS

Camí de Riudoms

Reus

Fábregas i Recasens

BANQUERS

Valors, Cupons, Banca, Canvi, Giros

Rambla dels Estudis, 4

TELEFONS A 2248 i A 3453

Barcelona

Els cafès GL

SON: Els de més fortalesa.

GL: Els de més aroma.

Carrer Metge Fortuny, 3 (davant La Fleca)-Reus

DISPONIBLE

Manufactura General de Goma i Amianto

BLASI, SAGUÉ i PALLÀS

Despatx: Passeig de Sant Joan, 4.-Barcelona
Fàbrica: Roger de Flor, 170 a 176.-Barcelona

Articles per a la Indústria, Maquinaria, Busear, Vitudcultura, Electricitat, Ortopedia, Cirurgia, Juguetería, Sport, etc., etc.—Fabricació de Cànules de Eboína, amb patent per 20 anys.—Especialitat en el recobert de goma i ebóinta de cilindres de ferro per a totes les indústries.—Execució de peces de goma segons dibuix o model.—Borses o bufetes de goma per al gel.

Representant a Reus: Agustí Esteve, Major, 15

El cas més senzill de TOS

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions tranzitories constitueixen un perill serio i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarros mal cuidats. Les

Pastilles Serra

compostes de balsàmics, antisèptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratories són el millor que pot recomanar-se en la seguretat d'obtenir promptes i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estova el pit, descarrega els pulmons i tan desapareixer tot seguit la fatiga que oprimia i dificultava la respiració.

ES VENEN A DOS RALS CAPSA

Litinoïdes Serra

Primera sal litúrica fabricada a Espanya per a la obtenció de

RIQUÍSSIMA AIGUA DE TAULA

Exigiu sempre el nom LITINOIDES SERRA sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és llegítima, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estòmac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capses de 12 paquets a 1 pesseta; de 30 paquets a 3'65 pessetes; de 100 a 7 pessetes,

UN PAQUET SOL 10 CÈNTIMS

El Reconstituient millor

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes.

L'Enofosforina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFÀ el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la matèria grís, aclarix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensables per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, entortir al débil i vigoritzar a l'impotent.

FARMACIA SERRA - Arraval Sta. Agna, n.º 80 - REUS

sense aquesta marca

aparell **NO** és un Gramòfon
CATÀLEGS GRATIS =

Companyía del Gramófon-S. A. ESPAÑOLA

Éxit colosal dels célebres artistes

TITTA RUFO I CARUSO

en discs marca GRAMÓFONO

De venda: **R. PERPIÑÁ** - Carrer Major. 22
Despatx: 24, pral. - REUS

Dipòsit de Rellotgeria. - Rellotges de butxaca i Desperadors des de 2'90 p.

JOSEP SOLE

RECAUDER DE REUS A BARCELONA

BARCELONA

Bou de la Plaça Nova, 16
Passeig de Gracia, 62 (Colmado)
Hospital, 4 (Estanc).

REUS

Güell i Mercader, (Hos-
tales), 22.
Arraval Santa Agna, 5.

TINTORERIA de Manuel Cibiach

Se renta i tenyeix tota classe de roba. — S'utilitza el planzat elèctric.

Galanes, 7

Non Plus Ultra

Trajos a preus inverossímils

LA CASA MILLOR ASSORTIDA
EN TRAJOS PER A NENS

Portal de Jesús, 1 REUS

Taller de Cerralleria d'obres JOAN ADSÉRÀ CAMPS

Carrer d'Alegre, 17. - REUS

Representant exclusiu a Reus de les portes d'acer ondulat, i de tots sistemes, de la Casa J. Mas Bagá, de Barcelona, i reparació de les mateixes.

Esteve Massagué

Comissions-Representacions

St. Llorenç, 8, 3.r REUS

Fàbrica de Capses de Cartró

ENRIC VIDAL

Carrer Galló, 4

Casa PUJOL

TRAJOS DE LLANA
DES DE 25 PESSETES

Monterols, 37 REUS

VENDA

Per retirar-se el seu durnyo es ven el CENTRE DE SUSCRIPCIONS instal·lat a l'arraval baix de Jesús, 6. Per informes dirigir-se a Josep Saus.

JOAN PUJOL

Recader de Reus a Barcelona

Arraval alt Jesús, REUS